

Bokmelding:

Rolf Ekenes, Tormod Engelsen, Knud Jørgensen og Rolf Kjøde (red.),

Misjon til forandring: Refleksjoner og visjoner fra Lausanne III

Hermon Forlag 2011. 304 s.

Denne boken dokumenterer den tredje store konferansen i regi av Lausanne-bevegelsen som fant sted i Cape Town i oktober 2010. Det gjør den ved å bringe den såkalte Cape Town-erklæringen i norsk oversettelse, og ved at noen av deltagerne i den norske delegasjonen reflekterer over ulike aspekter ved konferansen og dens sluttokument.

Den mest interessante del av boken er etter min oppfatning selve Cape Town-erklæringen. Den er delt i to, en trosbekjennelse som i ti punkter utfolder sentrale sider ved den kristne tro, og et forsøk på å utmynte dette i konkrete mål for handling på en rekke ulike områder. Erklæringen favner vidt og utfordrer på en meningsfylt og konstruktiv måte i forhold

til et bredt spekter av problemstillinger relatert både til kirke, misjon og samfunn. Slik tegner den et bilde av Lausanne-bevegelsen som bredt engasjert og velinformert. Samtidig inviterer også både selve erklæringen og den norske oversettelsen, som er utarbeidet av en arbeidsgruppe under ledelse av Tormod Engelsen, til en del motforestillinger.

I den engelske originalversjonen heter dette dokumentet The Cape Town Commitment. Det er ikke så lett å se noen gode grunner til at dette på norsk er blitt til Cape Town-erklæringen. Det er skuffende å finne et dokument som presenterer seg selv som en kristen trosbekjennelse som samtidig er så upresist i treenighetslæren.

Dokumentet skiller mellom det Jesus gjør og det “Gud alene” gjør på en måte som i hvert fall ingen av de anti-arianske kirkefedre ville ha vært med på. Dette blir enda verre i oversettelsen, som med en meget tvetydig formulering hevder at Kristus “deler Guds identitet”. På engelsk står det her imidlertid “shares”, som på norsk må hete “har del i” (s. 235). Dokumentet framstiller Kristus som universets skaper og Herre, mens Åndens nærvær knyttes ensidig til kirken og Åndens skapergjerning omtales i fortid (s. 237).

Det er nærliggende å forstå i hvert fall dette siste som et uttrykk for den tendens til åndeliggjøring og intellektualisering som preger dokumentet som helhet; en forståelse av skaperverket som beåndet av den treeniges nærvær leter en forjeves etter her. Det gjør at alle gode oppfordringer om å ta vare på skaperverket og samfunnet adresseres til kirken, mens en kristen virkelighetsforståelse aldri utfoldes på en måte som kan gi tyngde og bredde til en kritikk av sekularismens selvtilstrekkelighet. Problemet med den evangelikale bevegelses manglende sans for

betydningen av en robust sakramental spiritualitet kommer slik nokså tydelig til uttrykk i dette dokumentet.

Sannhetsbegrepet omgås med kombinasjon av påståelighet og utydelighet som også svekker dokumentets troverdighet. Ulike forståelser av sannhet som personrelasjon og som påstandsinnehold settes bastant ved siden av hverandre uten noe forsøk på å begrunne at de faktisk har noe med hverandre å gjøre (s. 254), og også her gjør oversettelsen problemet verre ved å oversette det forholdsvis presise utsagn “Jesus Christ is the truth of the universe” med det adskillig mer flertydige “Jesus Kristus er universets sannhet” (s. 253). Det er selvsagt en takknemlig oppgave å påvise det selvmotsigende i en absolutistisk relativisme (s. 254). Noe helt annet er det å prøve å utfolde egenarten i den kristne sannhetsforståelse, og det gjør dette dokumentet ikke. En oversettelsesfeil som viser at heller ikke oversetterne har sitt engasjement på dette feltet er at “nominalism”, som på engelsk også kan bety det å ha overveiende nominelle medlemmer, gjengis med “nominalisme”, som på norsk enty-

dig er et erkjennelsesteoretisk begrep (s. 233).

Artiklene av de norske konferansedeltagerne består dels av stemningsrapporter fra konferansen, dels av drøftelser av ulike aspekter ved konferansen og sluttdokumentet. Et kapittel gir under overskriften "Guds fotspor i verden" interessante glimt fra den kirkelige hverdag i ulike verdensdeler. Det markeres tydelig at det er utenfor Vesten det mest interessante nå foregår; det nord-amerikanske kontinentet blir det ikke en gang rapportert fra. Hans Aage Gravaas viser det samme i sin oversikt over kristendommens utbredelse; der er forfallet i de tradisjonelle nord-amerikanske kirker også tydelig tematisert. Nils Kåre Bøes vitnesbyrd om hvordan de unge norske voluntørene opplevde konferansen, er interessant på en helt annen måte; de synes å ha møtt ekthet og integritet på en måte som virkelig har gjort inntrykk på dem.

De mer drøftende artiklene trekker bare i liten grad inn kritiske perspektiver. Ett unntak er Knud Jørgensens etterlysning av et klarere dialog-engasjement i dokumentet; uten å ville trekke evan-

geliets frelsesbudskap i tvil spør han om vi ikke må "forvente at Gud allerede har vært der når vi møter mennesker av annen tro" (s. 106). Kjetil Aano tematiserer på en tankevekkende måte spenningen mellom det globale mangfold Cape Town-møtet viste og faren for "at den evangelikale rørsle har ei overdriven tru på samlande løysingar, straumlinjeforma svar på ulike . . . utfordringar" (s. 125). Øyvind Åsland framhever at en nå, i stedet for å snakke om de unådde, heller bruker uttrykket "unengaged people groups" (s. 168), altså folkeslag som ikke har noen form for kirkelig arbeid i sin midte. I oversettelsen av dokumentet er dette gjengitt med det misvisende "uengasjerte folk" (s. 274); Åsland unngår oversettelsesproblemet ved å bruke den engelske formuleringen.

Boken formidler som helhet et sterkt engasjement. Lausanne-bevegelsen består av mennesker som vil noe, og som er genuint interessert i å bidra når det gjelder evangelisering, kirkevekst og samfunnsengasjement. Samtidig formidler boken at dette engasjementet kan synes å være noe svakere når det gjel-

der vilje til selvkritisk refleksjon. Hverken sluttdokumentet eller artiklene preges av vilje til å la seg utfordre av det kristne budskap på en måte som gir rom for nytenkning også i forhold til det allment aksepterte i egen tradisjon. Boken må derfor også sies å dokumentere en viss tendens i retning av det overfladiske og selvtilfredse. Den gode vilje til å favne bredt følges ikke uten videre opp av en tilsvarende vilje til å gå i dybden. Ettersom dette er et bilde som bekreftes både av selve Cape Town-erklæringen og av artiklene fra de norske bidragsyterne, kan vi kanskje også gå ut fra at det er representativt.

Knut Alfsvåg,
Misjonshøgskolen